

Záverečná správa

KOMISIE NA OBJASNENIE NEUTRALITY SPRAVODAJSTVA RTVS

5. JANUÁRA 2017

- **redakčný systém** je funkčný a vytvorený tak, aby jeho výstupy boli nestranné, nezaujaté a nezávislé
- **podozrenia na možné narušenie nestrannosti, nezaujatosti a nezávislosti** spravodajstva RTVS v súvislosti so zverejnenými údajnými prepismi SMS správ a e-mailov štyroch zamestnancov SSŠP s Gáborom Grendelom sú bezpredmetné
- **neutralita spravodajstva** v obdobiach 15. 10. až 31. 12. 2012 a 1. 1. až 31. 12. 2014 nebola ovplyvnená v prospech politickej strany NOVA resp. OĽANO-NOVA
- **neutralita spravodajstva pri pozývaní hostí** do relácií aktuálnej publicistiky v obdobiach 15. 10. až 31. 12. 2012 a 1. 1. až 31. 12. 2014 nebola ovplyvnená v prospech politickej strany NOVA resp. OĽANO-NOVA
- **dôveryhodnosť spravodajstva** vo vnímaní publika od 15. 10. 2012 stúpla

OBSAH

Úvod	3
1. Funkčnosť redakčného systému redakcií spravodajstva RTVS	7
1.1. Základné rámce	7
1.2. Editovanie a redigovanie v redakciách spravodajstva RTVS	8
1.3. Vnútorne mechanizmy kontroly a spätnej väzby	9
2. Neutralita spravodajstva RTVS v súvislosti so zverejnenými údajnými prepismi SMS správ a e-mailov štyroch zamestnancov SSŠP s Gáborom Grendelom	10
2.1. Neutralita spravodajstva v súvislosti so zverejnenými údajnými prepismi SMS správ a e-mailov Silvie Krpelanovej (Pňačkovej) s Gáborom Grendelom	10
2.2. Neutralita spravodajstva v súvislosti so zverejnenými údajnými prepismi SMS správ a e-mailov Marty Jančkárovej s Gáborom Grendelom	11
2.3. Neutralita spravodajstva v súvislosti so zverejnenými údajnými prepismi SMS správ a e-mailov Pavla Kalinského s Gáborom Grendelom	11
2.4. Neutralita spravodajstva v súvislosti so zverejnenými údajnými prepismi SMS správ a e-mailov Lukáša Dika s Gáborom Grendelom	11
3. Neutralita redakčných výstupov redakcií spravodajstva RTVS s dôrazom na obdobie 15. 10. – 31. 12. 2012 a celý rok 2014 a politickú stranu Nová väčšina resp. NOVA	14
3.1. Preskúmanie spravodajských výstupov	14
3.2. Kvantitatívna analýza spravodajských výstupov	15
3.3. Správne konania Rady pre vysielanie a retransmisiu	16
4. Neutralita RTVS pri pozývaní hostí do relácií aktuálnej publicistiky s dôrazom na obdobie 15. 10. – 31. 12. 2012 a celý rok 2014 a politickú stranu Nová väčšina resp. NOVA	17
5. Dôveryhodnosť spravodajstva RTVS v období od 15. 10. 2012	19
Záver	20
Zoznam príloh	22

Úvod

V súvislosti s informáciami, na ktoré upozornil na tlačovej konferencii 19. októbra 2016 Marián Kočner¹, s obvineniami, ktoré artikuloval aj poslanec NR SR Anton Hrnko v otvorenom liste generálnemu riaditeľovi RTVS², s výsledkami mimoriadneho rokovania Rady RTVS 26. októbra 2016 a s rokovaním Výboru NR SR pre kultúru a médiá 27. októbra 2016, zriadil generálny riaditeľ RTVS 2. novembra 2016 päťčlennú internú Komisiu na objasnenie nestrannosti spravodajstva RTVS³ (ďalej len „komisia“). Členov komisie vymenoval v pomere traja zamestnanci RTVS a dvaja rešpektovaní odborníci mimo štruktúr RTVS. Za členov komisie vymenoval generálny riaditeľ RTVS:

- Juraja Fellegiho, šéfredaktora Sekcie spravodajstva, športu a publicistiky RTVS
- JUDr. Máriu Horváthovú, právničku Sekcie generálneho riaditeľa RTVS
- Ing. Romana Tótha, riaditeľa Sekcie ľudských zdrojov RTVS
- Michala Kubala, zástupcu šéfredaktora spravodajstva Českej televízie
- Pavla Múdreho, predsedu Správnej rady IPI Slovensko

Generálny riaditeľ RTVS zároveň menoval Juraja Fellegiho za predsedu komisie.

Riaditeľ Sekcie spravodajstva športu a publicistiky RTVS Lukáš Diko odmietol obvinenia, ktoré na neho smerovali. Listom o tom informoval Radu RTVS⁴. „V súvislosti s opatreniami, ktoré prijal pán generálny riaditeľ, aby komisia mohla pracovať bez akýchkoľvek útokov a nedošlo k spochybňovaniu jej záverov, som sa rozhodol, že si budem čerpať dovolenku, prípadne iný typ voľna,“ uviedol Diko tiež v liste⁵. Pracovné voľno si Lukáš Diko čerpal od 26. októbra 2016, riadením Sekcie spravodajstva, športu a publicistiky poveril generálny riaditeľ RTVS dočasne Radoslava Gaža.

Členovia komisie sa po prvý raz stretli 10. novembra 2016. Na tomto zasadnutí členovia komisie prijali štatút komisie⁶, v ktorom sa určujú procedurálne princípy fungovania a práce komisie, ako aj hlavný cieľ komisie:

„Cieľom komisie je preskúmať, či je spravodajstvo RTVS nezáujaté, nestranné a nezávislé. Pri danom hodnotení sa komisia zameria najmä na funkčnosť redakčného systému tvorby a editovania spravodajských príspevkov a tiež na skutočnosť, či došlo k ovplyvneniu neutrality spravodajstva v období od 15. 10. 2012 do 31. 12. 2012 a od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2014 v prospech politickej strany NOVA respektíve OĽANO-NOVA.“⁷

¹ <http://www.ta3.com/clanok/1092856/tb-m-kocnera-o-udajnych-nezakonnych-cinnostiach-politikov.html>

² Pozri: otvorený list poslanca NR SR Antona Hrnka generálnemu riaditeľovi RTVS, príloha č. 3

³ Rozhodnutie generálneho riaditeľa Rozhlasu a televízie Slovenska, IP 50/2016, príloha č. 1

⁴ Pozri: list riaditeľa SSŠP RTVS Lukáša Dika Rade RTVS, príloha č. 4

⁵ Ibid.

⁶ Štatút komisie na objasnenie nestrannosti spravodajstva RTVS, príloha č. 2

⁷ Ibid. bod č. 4

Definícia cieľa sa zakladala na rozhodnutí, ktorým generálny riaditeľ RTVS zriadil komisiu, časové vymedzenie aj na dátume nástupu riaditeľa Sekcie spravodajstva, športu a publicistiky Lukáša Dika do zamestnaneckého pomeru v RTVS a na obdobiach, do ktorých sú datované zverejnené údajné prepisy SMS správ a e-mailov štyroch zamestnancov Sekcie spravodajstva, športu a publicistiky RTVS s Gáborom Grendelom.

Členovia komisie sa celkovo stretli na štyroch zasadnutiach. Okrem úvodného zasadnutia 10. novembra 2016, na ktorom sa komisia konštituovala, ďalšie zasadnutia sa konali v dňoch 16. novembra 2016, 28. novembra 2016 a 8. decembra 2016. Na základe spoločných rozhodnutí členov sa komisia pri preskúmaní neutrality spravodajstva RTVS venovala najmä:

- funkčnosti redakčného systému redakcií spravodajstva RTVS zaradených v Sekcii spravodajstva, športu a publicistiky (ďalej len SSŠP),
- neutralite spravodajstva RTVS v súvislosti so zverejnenými údajnými prepismi SMS správ a e-mailov štyroch zamestnancov SSŠP s Gáborom Grendelom,
- neutralite redakčných výstupov redakcií spravodajstva RTVS s dôrazom na obdobie 15. 10. - 31. 12. 2012 a celý rok 2014 a politickú stranu Nová väčšina resp. NOVA,
- neutralitu RTVS pri pozývaní hostí do relácií aktuálnej publicistiky tak v Slovenskom rozhlas, ako v Slovenskej televízii s dôrazom na obdobie 15. 10. - 31. 12. 2012 a celý rok 2014 a politickú stranu Nová väčšina resp. NOVA,
- dôveryhodnosť spravodajstva RTVS v období od 15. 10. 2012

Členovia komisie sa pri preskúmaní nestrannosti spravodajstva RTVS oboznámili:

- s materiálmi, ktoré určujú základné rámce pre fungovanie RTVS a spravodajstva RTVS (Zákon č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Štatút programových pracovníkov a spolupracovníkov RTVS, Etický kódex novinára),
- s organizačnými, procesnými a kontrolnými postupmi, ktoré môžu mať vplyv na redakčné výstupy spravodajstva RTVS (organizačná štruktúra RTVS vrátane zmien k 1. 12. 2012 a k 1. 4. 2015, hierarchická organizácia redakcií spravodajstva RTVS, proces editovania a redigovania spravodajských výstupov v redakciách spravodajstva RTVS),
- s pracovnou náplňou zamestnancov na tvorivých pozíciách v redakciách spravodajstva RTVS, ako ju popisujú štandardizované zmluvy Sekcie ľudských zdrojov RTVS (šéfredaktor, editor, dramaturg, redaktor),
- s postupmi, ktoré sa v RTVS uplatňujú pri podozrení alebo podnete na manipuláciu so spravodajstvom, a s výsledkami takýchto postupov (Pracovný poriadok RTVS, Smernica o vnútornom systéme vybavovania podnetov vo veciach oznamovania protispoločenskej činnosti, disciplinárne konania)
- s materiálmi, ktoré mohli viesť k spochybneniu nezáujatosti, nestrannosti a nezávislosti spravodajstva RTVS (zverejnené údajné prepisy SMS správ a e-mailov štyroch zamestnancov SSŠP s Gáborom Grendelom)

- so spravodajskými výstupmi, ktoré RTVS vysielala v spravodajských reláciách Rádiožurnál (v Slovenskom rozhlase o 18. h) a Správy RTVS (v Slovenskej televízii o 19. h) v súvislosti s politickou stranou Nová väčšina resp. NOVA a jej vtedajším predsedom Danielom Lipšicom v skúmaných obdobiach⁸
- s kvantitatívnou analýzou spravodajských výstupov, ktoré sa vysielali v spravodajských reláciách Rádiožurnál (v Slovenskom rozhlase o 18. h), Správy RTVS (v Slovenskej televízii o 19. h) a Televízne noviny (v TV Markíza o 19. h) v súvislosti s politickou stranou Nová väčšina resp. NOVA a jej vtedajším predsedom Danielom Lipšicom v skúmaných obdobiach⁹
- so správnymi konaniami, ktoré proti RTVS viedla alebo vedie Rada pre vysielanie a retransmisiiu s dôrazom na roky 2012 a 2014
- s kvantitatívnou analýzou výskytu zástupcov politických strán v reláciách aktuálnej publicistiky v Slovenskom rozhlase a v Slovenskej televízii v období od 15. októbra 2012
- s prieskumom Najobjektívnejšie televízne spravodajstvo, ako ho na štvrtročnej báze vypracováva prieskumná agentúra Median SK

O jednotlivých krokoch pri preskúvaní nestrannosti spravodajstva RTVS, o čiastkových zisteniach a výsledkoch svojich zasadnutí komisia podľa svojho štatútu¹⁰ informovala Kontrolnú komisiu, ktorú zriadila Rada RTVS. Kontrolná komisia bola informovaná po každom zasadnutí internej komisie RTVS prostredníctvom reportov.^{11 12 13}

Na základe zistení, ku ktorým komisia dospela počas svojej práce, po svojom zasadnutí 8. decembra 2016 vypracovala a Kontrolnej komisii predložila predbežnú správu o svojich zisteniach¹⁴. Záverečná správa, ktorú Komisia na objasnenie nestrannosti spravodajstva RTVS predkladá v nasledujúcich kapitolách, plne korešponduje so zisteniami, ktoré komisia zhrnula v predbežnej správe.

⁸ Pri oboznámení sa so spravodajskými výstupmi, ktoré RTVS vysielala v spravodajských reláciách Rádiožurnál (v Slovenskom rozhlase o 18. h) a Správy RTVS (v Slovenskej televízii o 19. h) v súvislosti s politickou stranou Nová väčšina resp. NOVA a jej vtedajším predsedom Danielom Lipšicom v období 15. 10. – 31. 12. 2012 a v celom roku 2014, pracovala komisia s materiálmi, ktoré získala na základe analýzy spoločnosti Slovakia Online ako nezávislého rešpektovaného zdroja na poli monitoringu médií.

⁹ Kvantitatívnu analýzu spravodajských výstupov, ktoré sa vysielali v spravodajských reláciách Rádiožurnál (v Slovenskom rozhlase o 18. h), Správy RTVS (v Slovenskej televízii o 19. h) a Televízne noviny (v TV Markíza o 19. h) v súvislosti s politickou stranou Nová väčšina resp. NOVA a jej vtedajším predsedom Danielom Lipšicom v období 15. 10. – 31. 12. 2012 a v celom roku 2014, získala komisia od spoločnosti Slovakia Online ako nezávislého rešpektovaného zdroja na poli monitoringu médií.

¹⁰ Štatút komisie na objasnenie nestrannosti spravodajstva RTVS, bod č. 10, príloha č. 2

¹¹ Priebežná informácia o činnosti komisie po zasadnutí 10.11. 2016, príloha č. 5

¹² Priebežná informácia o činnosti komisie po zasadnutí 16. 11. 2016, príloha č. 6

¹³ Priebežná informácia o činnosti komisie po zasadnutí 28. 11. 2016, príloha č. 7

¹⁴ Predbežná správa o zisteniach komisie, príloha č. 8

Závěrečná správa je rozdelená do viacerých kapitol. Na úvod popisuje funkčnosť redakčného systému tvorby a editovania spravodajských príspevkov v redakciách spravodajstva RTVS, keďže práve ten má zabezpečiť nezaujatosť, nestrannosť a nezávislosť spravodajstva RTVS. Ďalšie kapitoly sumarizujú skúmania komisie, ako redakčný systém v jednotlivých oblastiach a prípadne skúmaných obdobiach fungoval. Závěrečná kapitola naznačuje, ako výsledky fungovania redakčného systému vnímajú recipienti.

1. Funkčnosť redakčného systému redakcií spravodajstva RTVS

1.1. Základné rámce

Fungovanie redakčného systému redakcií spravodajstva RTVS zaradených v SSŠP určujú v prvom rade Zákon č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o RTVS“) a Štatút programových pracovníkov a spolupracovníkov RTVS (ďalej len „Štatút“).

Oba materiály definujú RTVS ako nezávislú inštitúciu, ktorá poskytuje „nestranné, overené, neskreslené, aktuálne, zrozumiteľné a vo svojom celku vyvážené a pluralitné informácie o dianí v Slovenskej republike i v zahraničí na slobodné utváranie názorov“.¹⁵

Úlohou RTVS je v zmysle zákona chrániť a rešpektovať nezávislosť svojich programových pracovníkov a spolupracovníkov. Štatút ukladá programovému pracovníkovi dbať, „aby jeho programy a príspevky boli faktograficky presné, nestranné, vyvážené, profesionálne kvalitné, a aby sa nepriečili mravným princípom európskej civilizácie“¹⁶. Štatút zároveň označuje ako neprípustné, aby programový pracovník „zámerne prispôboval obsah programu alebo príspevku v prospech určitej záujmovej skupiny“.¹⁷

„RTVS je pri príprave a vysielaní spravodajských a publicistických programov nezávislá. Vylučuje sa zásah politických, ekonomických, spoločenských a iných lobistických skupín do ich prípravy a vysielenia. Okrem organizačných štruktúr RTVS nemá nikto vplyv ani právo rozhodnúť o zaradení alebo nezaradení spravodajského a publicistického programu do vysielenia,“¹⁸ uvádza sa v Štatúte v kapitole 2.1 Spravodajstvo a publicistika. Podľa ďalšieho bodu sa RTVS „pri príprave a vysielaní spravodajských a publicistických programov striktnie riadi princípom editovania a redigovania a profesionálnou zodpovednosťou editorov. Editovanie a redigovanie jednotlivých príspevkov spravodajstva a publicistiky nie je cenzúrou.“¹⁹

Editovanie a redigovanie je pritom podľa Štatútu v prípade spravodajstva a publicistiky vyhradené editorom a šéfredaktorom, prípadne redaktorom nimi poverenými.^{20 21}

¹⁵ Zákon č. 532/2010 Z.z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov, §3, ods. 3, písm. b)

¹⁶ Štatút programových pracovníkov a spolupracovníkov Rozhlasu a televízie Slovenska, str. 6

¹⁷ Ibid.

¹⁸ Štatút programových pracovníkov a spolupracovníkov Rozhlasu a televízie Slovenska, str. 10

¹⁹ Ibid.

²⁰ „Pod redigovaním sa rozumie úprava textu resp. zvukového, zvukovoobrazového a obrazového záznamu z hľadiska logickej štruktúry, dramaturgickej výstavby, vecnej a faktickej presnosti, gramatickej správnosti, zrozumiteľnosti a mravnej podstaty. Za redigovanie zodpovedá editor (spravodajstvo a publicistika), dramaturg (umelecké programy) resp. redaktor ním poverený.“ (Štatút programových pracovníkov a spolupracovníkov Rozhlasu a televízie Slovenska, str. 5)

²¹ „Pod editovaním sa rozumie riadenie celého procesu získavania a spracovania informácií a programov určených pre vysielenie, ich (ne)zaradenie do vysielenia, dĺžka, žáner, poradie, v akom sa vysielaajú,

Štatút zároveň v kapitole 3.10 Zákaz konfliktu záujmov pomenúva konflikt záujmov a určuje postup, ako zamedziť konfliktu záujmov pri príprave programu.

Spravodajstvo RTVS tiež pristúpilo k Etickému kódexu novinára, ktorý vypracoval Slovenský syndikát novinárov a do účinnosti vstúpil 1. januára 2011. Spravodajstvo RTVS, redakcie spravodajstva RTVS zaradené v SSŠP a pracovníci a spolupracovníci týchto redakcií sa riadia Etickým kódexom novinára.

1.2. Editovanie a redigovanie v redakciách spravodajstva RTVS

Hierarchickú organizáciu v redakciách spravodajstva RTVS zaradených v SSŠP naznačuje organizačná štruktúra RTVS²² a rozvádza popis pracovnej náplne zamestnancov na tvorivých pozíciách v redakciách spravodajstva RTVS, ako ju popisujú štandardizované zmluvy Sekcie ľudských zdrojov RTVS.

Sekcia spravodajstva, športu a publicistiky RTVS sa delí na jednotlivé odbory podľa obsahového zamerania. Na čele odboru stojí vedúci odboru, ktorý zodpovedá za personálne a technické zabezpečenie odboru, za vykonávanie činnosti v súlade s Organizačným poriadkom RTVS a rozhoduje o základnom obsahovom smerovaní relácií a programu v súlade so zákonom o RTVS a Štatútom programových pracovníkov a spolupracovníkov RTVS. Riaditeľ SSŠP je nadriadený vedúcim odborov. Redakčný systém v jednotlivých redakciách spravodajstva RTVS zaradených do SSŠP je nezávislý na vedúcom odboru.

Na čelo redakčného systému stavia hierarchická organizácia v redakciách spravodajstva RTVS šéfredaktorov príp. editorov rozhlasového resp. televízneho spravodajstva. Šéfredaktorom podliehajú editori (príp. dramaturgovia) a ďalej redaktori a moderátori redakcií spravodajstva. Šéfredaktori a editori preberajú funkciu vedúceho vydania jednotlivých relácií.

Proces editovania a redigovania spravodajstva a jednotlivých spravodajských príspevkov v redakciách spravodajstva RTVS manažujú šéfredaktori a editori jednotlivých redakcií.

Témy, ktorým sa jednotlivé redakcie spravodajstva budú každý deň venovať, navrhujú redaktori, editori a šéfredaktori najmä na ranných poradách redakcií. Redaktor sa téme venuje po vzájomnej dohode s editorom resp. šéfredaktorom. Počas výroby reportáže v teréne redaktor komunikuje s editorom resp. šéfredaktorom – najmä preto, aby malo „nervové centrum“ redakcie aktuálne informácie. Konzultujú spolu aj nejasnosti.

Obsah, na ktorý sa jednotlivé reportáže sústreďia, konzultujú editori resp. šéfredaktori s redaktormi aj navzájom (každý pracovný deň sú v spravodajskej redakcii televízie v RTVS na editorial desku štyria, v dňoch pracovného pokoja minimálne dvaja). Rovnaký proces, teda

a programový kontext, v ktorom sa vo vysielaní Rozhlasu a televízie Slovenska vyskytnú. Za editovanie je zodpovedný šéfredaktor (spravodajstvo a publicistika), šéfdramaturg (umelecké programy), resp. editor (spravodajstvo a publicistika), dramaturg (umelecké programy) ním poverený.“ (Ibid.)

²² Organizačná štruktúra RTVS k 1. 12. 2012, príloha č. 9

diskusia o reportážach a hlavnej linke, ktorej sa budú venovať, je náplňou aj výrobné porady s moderátormi každý deň popoludní.

Textovú podobu reportáží, ako ich pripravujú redaktori, rediguje editor resp. šéfredaktor vo funkcii vedúceho vydania pri diskusii s redaktorom. Televízny šot po strihu redaktorom kontroluje ešte iný (!) editor, poradie reportáží v spravodajskej relácii zostavuje vedúci vydania pred a počas vysielania.

Zahlásenia jednotlivých reportáží píše redaktori, redigujú ich moderátori konkrétnych spravodajských relácií (príp. v diskusii s vedúcim vydania).

1.3. Vnútorne mechanizmy kontroly a spätnej väzby

Prípadnú možnú manipuláciu pri editovaní a redigovaní v redakciách spravodajstva RTVS by mali odhaliť a identifikovať vnútorné mechanizmy kontroly a spätnej väzby.

Zamestnanci RTVS môžu pri podnetoch na protispoločenskú činnosť postupovať podľa Smernice o vnútornom systéme vybavovania podnetov vo veciach oznamovania protispoločenskej činnosti, ktorú vydal generálny riaditeľ RTVS v júni 2015.²³ Pri sťažnostiach a podnetoch zamestnancov a spolupracovníkov RTVS sa uplatňoval a uplatňuje aj postup podľa Pracovného poriadku RTVS. V prípade sťažnosti alebo podnetu podľa pracovného poriadku rieši sťažnosť alebo podnet nadriadený príp. riaditeľ sekcie autora sťažnosti resp. podnetu; v druhom kole, ak je zamestnanec nespokojný s riešením, ustanoví generálny riaditeľ RTVS komisiu na prešetrenie.

Sekcia generálneho riaditeľa RTVS a ani Sekcia ľudských zdrojov, ktorá dohliada nad dodržiavaním Pracovného poriadku RTVS, neviduje od 15. októbra 2012 nijaký podnet či sťažnosť v súvislosti s redakčným systémom a neviduje nijaký podnet či sťažnosť v súvislosti s procesom editovania a redigovania v redakciách spravodajstva RTVS zaradených v SSŠP.

Nespokojnosť s postupmi pri editovaní a redigovaní v redakciách spravodajstva RTVS sa zároveň neobjavila ani v jednom zdôvodnení rozviazania pracovného pomeru so zamestnancami RTVS od 15. októbra 2012. V súvislosti s editovaním a redigovaním v redakciách spravodajstva RTVS tiež neboli vedené nijaké disciplinárne konania so zamestnancami Sekcie spravodajstva, športu a publicistiky RTVS.

Spravodajstvo RTVS a redakcie spravodajstva RTVS nemajú vytvorený vlastný špeciálny systém alebo formalizovaný postup, v rámci ktorého by programoví pracovníci a spolupracovníci spravodajstva v prípade nespokojnosti s fungovaním redakčného systému či procesmi editovania a redigovania spravodajských výstupov podávali podnety či sťažnosti.

²³ Smernica o vnútornom systéme vybavovania podnetov vo veciach oznamovania protispoločenskej činnosti, IP 39/2015

2. Neutralita spravodajstva RTVS v súvislosti so zverejnenými údajnými prepismi SMS správ a e-mailov štyroch zamestnancov SSŠP s Gáborom Grendelom

Dôveryhodnosť spravodajstva RTVS mohla byť narušená zverejnenými údajnými prepismi SMS správ a e-mailov štyroch zamestnancov SSŠP s Gáborom Grendelom, ako aj obvineniami v súvislosti s týmito zverejnenými údajnými prepismi.²⁴ Zverejnené údajné prepisy vyvolali otázky na možné narušenie nezáujatosti, nestrannosti a nezávislosti redakcií spravodajstva RTVS zaradených v SSŠP a výstupov týchto redakcií.

Na zverejnené údajné prepisy upozornil Marián Kočner na tlačovej konferencii 19. októbra 2016 v Bratislave. Autor, ani ten, kto údajné prepisy zverejnil, nie je známy a zverejnené údajné prepisy boli na internetovej stránke, na ktorej boli sprístupnené, po niekoľkých dňoch zase znepřístupnené.²⁵

Medzi autormi a adresátmi SMS správ a e-mailov zo zverejnených údajných prepisov boli zaradení redaktori a moderátori zamestnaní v SSŠP Silvia Krpelanová (Pňačková), Marta Jančkárová a Pavol Kalinský a Lukáš Diko, riaditeľ Sekcie spravodajstva, športu a publicistiky RTVS.²⁶

Komisia na objasnenie nestrannosti spravodajstva RTVS vzala na vedomie skutočnosť, že, ak sú pravé, zverejnené údajné prepisy korešpondencie vykazujú nezákonnosť spôsobu získania a riaditeľ Sekcie spravodajstva, športu a publicistiky RTVS ich autentickosť nepotvrdil. Napriek tomu, že ide o osobnú komunikáciu, komisia považovala za verejný záujem preskúmať tie jej časti, ktoré by mohli mať súvislosť s vysielaním verejnoprávnej inštitúcie.

Členovia komisie sa zhodli, že v prípade niektorých zamestnancov RTVS zverejnené údajné prepisy zachytávajú komunikáciu súkromného charakteru medzi osobami, ktoré v minulosti spájali pracovný vzťah. Vzhľadom na to aj na nejasný pôvod zverejnených údajných prepisov SMS správ a e-mailov sa členovia komisie zhodli, že sa nebudú zaoberať formou komunikátov, ale iba otázkami, ktoré mohli vzniknúť na základe tých komunikátov, ktoré by mohli byť predmetom verejného záujmu.

2.1. Neutralita spravodajstva v súvislosti so zverejnenými údajnými prepismi SMS správ a e-mailov Silvie Krpelanovej (Pňačkovej) s Gáborom Grendelom

Zverejnené údajné prepisy SMS správ a e-mailov Silvie Krpelanovej (Pňačkovej) s Gáborom Grendelom²⁷ sú datované do rokov 2005 a 2012. Silvia Krpelanová nastúpila do zamestnaneckého pomeru v RTVS 1. septembra 2015.

²⁴ Pozri: otvorený list poslanca NR SR Antona Hrnka generálnemu riaditeľovi RTVS, príloha č. 3

²⁵ <http://www.lipsicovestado.info>

²⁶ <http://web.archive.org/web/20161019120516/http://www.lipsicovestado.info/>

²⁷ http://web.archive.org/web/20161020223853/http://www.lipsicovestado.info/sms/18-pnackova_silvia.html

2.2. Neutralita spravodajstva v súvislosti so zverejnenými údajnými prepismi SMS správ a e-mailov Marty Jančkárovej s Gáborom Grendelom

Zverejnené údajné prepisy SMS správ a e-mailov Marty Jančkárovej s Gáborom Grendelom²⁸ obsahujú 8 SMS správ a 0 (nula) e-mailov. Všetky zverejnené údajné prepisy možno považovať za bežnú komunikáciu a výmenu bežných informácií medzi novinárom a zdrojom informácií.

2.3. Neutralita spravodajstva v súvislosti so zverejnenými údajnými prepismi SMS správ a e-mailov Pavla Kalinského s Gáborom Grendelom

Zverejnené údajné prepisy SMS správ a e-mailov Pavla Kalinského s Gáborom Grendelom²⁹ obsahujú 4 SMS správy a 0 (nula) e-mailov. Všetky zverejnené údajné prepisy možno považovať za bežnú komunikáciu a výmenu bežných informácií medzi novinárom a zdrojom informácií.

2.4. Neutralita spravodajstva v súvislosti so zverejnenými údajnými prepismi SMS správ a e-mailov Lukáša Dika s Gáborom Grendelom

Zverejnené údajné prepisy SMS správ a e-mailov Lukáša Dika s Gáborom Grendelom³⁰ obsahujú 0 (nula) e-mailov. Zverejnené údajné prepisy SMS správ Lukáša Dika s Gáborom Grendelom vyvolali otázky na možné narušenie nezáujatosti, nestrannosti a nezávislosti redakcií spravodajstva RTVS a výstupov týchto redakcií:

- a) zverejneným údajným prepisom SMS správy Gábora Grendela datovaným 3. decembra 2012. Uvádza sa: „Ahoj, toto je taký povzdych, nalož s ním, ako uznáš za vhodné. Blíži sa koniec roka a Dano ešte v tomto volebnom období nebol v žiadnej diskusnej relácii - ani raz. Chápem, že je nezávislý poslanec, ale nemyslím si, že to je pravá príčina. V rebríčku popularity politikov je pravidelne pred Frešom, Figeľom, Hrušovským, Procházkom, pred ktorýmkoľvek SaS-károm. Z opozície by bol určite atraktívnejším superom ako mnohi pomaly tradícni diskuteri. Nehovoriac o tom, že z opozičných politikov mu popularitou konkurujú jedine Matovič a Bugár. Spomínam si, že keď bol vo vláde, ani vtedy s ním nechceli Smeráci diskutovať, a tak výsledkom boli absurdné situácie, keď jeho partnerom v diskusii bol napr. Miškov. Nie je podľa mňa fér, že takýmto spôsobom je blokovaný. Tak len toľko.“
V období od 1. decembra 2012 do 31. marca 2013 sa Daniel Lipšic ako hosť objavil v jednej relácii aktuálnej publicistiky, ktorú pripravuje SSŠP. V relácii Z prvej ruky 7. februára 2013, ktorú moderoval Juraj Hrabko, diskutoval o druhej správe v kauze Gorila, ktorú poslancom predniesol minister vnútra Robert Kaliňák, a o vyšetrovaní

²⁸ http://web.archive.org/web/20161020221711/http://www.lipsicovestado.info/sms/04-janckarova_marta.html

²⁹ http://web.archive.org/web/20161020223445/http://www.lipsicovestado.info/sms/13-kalinsky_pavol.html

³⁰ http://web.archive.org/web/20161020215932/http://www.lipsicovestado.info/sms/01-diko_lukas.html

kauzy poslanec NR SR Miroslav Číž (Smer-SD) s Danielom Lipšicom, za ktorého funkčného obdobia ako ministra vnútra sa vyšetrovanie kauzy Gorila začalo.

- b) zverejneným údajným prepisom SMS správy Gábora Grendela datovaným 8. decembra 2012: „cau, neviem kto u vas robi ten union ale dano vravi ze rozhodnutie sudu je vykonatelne, odvolaci organ neexistuje“ a zverejneným údajným prepisom SMS správy Lukáša Dika datovaným 8. decembra 2012: „ok posuniem aj ked, obavam sa ze henta moja zostavicka bude rada, ak to spracuje hau a mnau:))“. Správy RTVS vysielali v sobotu 8. decembra 2012 spravodajský príspevok Slovensko prehralo arbitráž³¹ a Rádiožurnál vysielal v sobotu 8. decembra 2012 spravodajský príspevok Slovensko prehralo arbitráž s poisťovňou Union³². Oba príspevky citovali poslanca NR SR Daniela Lipšica ako jediného zástupcu parlamentnej opozície. Ani spravodajský príspevok v Rádiožurnáli, ani spravodajský príspevok v Správach RTVS sa nevenoval vykonateľnosti rozhodnutia.

Téme sa venovali spravodajstvá všetkých slovenských televízií. Väčšina ďalších médií v sobotu 8. decembra 2012 prebrala správu, ktorú vydala tlačová agentúra SITA.³³

V nedeľu 9. decembra 2012 sa Rádiožurnál téme prehratej arbitráže znova nevenoval. Správy RTVS spomenuli arbitráž a vykonateľnosť rozhodnutia v zhlásení spravodajského príspevku, ktorý monitoroval diskusnú reláciu O 5 minút 12 z toho dňa. Viacero internetových médií sa vykonateľnosti rozhodnutia venovalo v priebehu nedele 9. decembra 2012.

- c) zverejneným údajným prepisom SMS správy Gábora Grendela datovaným 13. apríla 2014. Uvádza sa: „Nazdar, zajtra o 14:00 mame v Eurovei velku TB k eurovolbam: predstavenie kandidatov a programu. Myslis, ze by ste tam niekoho vedeli poslat?“ Archivačný systém spoločnosti Slovakia Online, s ktorým pracovali členovia komisie, ani analýza, ktorú spoločnosť Slovakia Online vypracovala pre potreby komisie, neeviduje ani v spravodajských reláciách, ktoré RTVS vysielala v Slovenskom rozhlase, ani v spravodajských reláciách, ktoré RTVS vysielala Slovenskej televízii, nijaký spravodajský príspevok, ktorý sa špeciálne venuje kandidátom politickej strany NOVA vo voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2014.
- d) zverejneným údajným prepisom SMS správy Gábora Grendela datovaným 29. mája 2014 (v koši). Uvádza sa: „A este jedna prosba, dnes o 15 mame tb k odluke cirkvi od statu.“

³¹ Horváth, Andrej: Slovensko prehralo arbitráž, Správy RTVS, 8. 12. 2012, prepis reportáže z archívu Slovakia Online uvedený ako príloha č. 10

³² Katuška, Michal: Slovensko prehralo arbitráž s poisťovňou Union, Rádiožurnál, 8. 12. 2012, prepis reportáže z archívu Slovakia Online uvedený ako príloha č. 11

³³ LIPŠIC: Vyzval Smer, aby prehratú arbitráž zaplatil z vlastného, SITA, 8. 12. 2012, správa tlačovej agentúry SITA uvedená ako príloha č. 12

Archivačný systém spoločnosti Slovakia Online, s ktorým pracovali členovia komisie, ani analýza, ktorú spoločnosť Slovakia Online vypracovala pre potreby komisie, neeviduje ani v spravodajských reláciách, ktoré RTVS vysielala v Slovenskom rozhlase, ani v spravodajských reláciách, ktoré RTVS vysielala Slovenskej televízii, nijaký spravodajský príspevok, ktorý sa venuje téme odluky cirkvi od štátu v súvislosti s politickou stranou NOVA.

3. Neutralita redakčných výstupov redakcií spravodajstva RTVS s dôrazom na obdobie 15. 10. - 31. 12. 2012 a celý rok 2014 a politickú stranu Nová väčšina resp. NOVA

3.1. Preskúmanie spravodajských výstupov

Hlavnou spravodajskou reláciou, ktorú RTVS vysiela v Slovenskej televízii, sú Správy RTVS zaradené v programe Jednotky každý deň o 19. hodine. Štandardná stopáž tejto spravodajskej relácie v roku 2012 bola 41 minút, v roku 2014 to bolo 46 minút. Vo večernom čase je hlavnou spravodajskou reláciou, ktorú RTVS vysiela v Slovenskom rozhlase, Rádiožurnál zaradený v programe Rádia Slovensko každý deň o 18. hodine. Štandardná stopáž tejto spravodajskej relácie je 18 minút, rovnako to bolo v rokoch 2012 aj 2014.

V obdobiach 15. októbra až 31. decembra 2012 a 1. januára až 31. decembra 2014 spracovali a zaradili redakcie spravodajstva RTVS zaradené v SSŠP do Správ RTVS o 19. h a Rádiožurnálu o 18. h celkovo 231 spravodajských výstupov, v ktorých figurovala politická strana Nová väčšina resp. NOVA a jej vtedajší predseda a poslanec NR SR Daniel Lipšic, ako ich eviduje archivačný systém spoločnosti Slovakia Online pod kľúčovými slovami „NOVA“, „Daniel Lipšic“ a „D. Lipšic“.³⁴ Príspevky boli v jednotlivých obdobiach a reláciách rozdelené nasledovne:

	15. 10. – 31. 12. 2012	1. 1. – 31. 12. 2014
Správy RTVS o 19. h	27	115
Rádiožurnál o 18. h	19	70

Členovia komisie na objasnenie nestrannosti spravodajstva RTVS sa oboznámili so všetkými príspevkami, ktoré v sledovaných obdobiach redakcie spravodajstva RTVS spracovali a zaradili do vysielať spravodajských relácií Správy RTVS o 19. h a Rádiožurnál o 18. h. Pri preskúmaní nestrannosti, nezáujatosti a nezávislosti spravodajstva RTVS a jeho skúmaných výstupov sa sústredili najmä na aktuálnosť, spoločenský význam a vyváženosť jednotlivých spravodajských príspevkov.³⁵

Komisia konštatovala, že pri preskúmaní týchto spravodajských výstupov neodhalila nijaké pochybnosti o nestrannosti, nezáujatosti a nezávislosti spravodajstva RTVS. Členovia komisie sa zhodli, že spravodajské výstupy, ktoré preskúmali, považujú za vyvážené.

³⁴ Pozri: Slovakia Online: Kvantitatívna mediálna analýza pre RTVS, príloha č. 13

³⁵ Predseda komisie Juraj Fellegi pri preskúmaní spravodajských výstupov oznámil členom komisie podľa bodu 6 štatútu komisie, že je v konflikte záujmov. Ako šéfredaktor v Sekcii spravodajstva, športu a publicistiky RTVS sa Juraj Fellegi preskúmania spravodajských výstupov nezúčastnil.

3.2. Kvantitatívna analýza spravodajských výstupov

Správy RTVS možno na slovenskom televíznom trhu najprimeranejšie porovnať s hlavnou spravodajskou reláciou TV Markíza. Televízne noviny vysiela TV Markíza každý deň o 19. hodine.

Správy RTVS a Televízne noviny TV Markíza možno považovať za porovnateľné z hľadiska dôležitosti spravodajských relácií na televíznom trhu, tematizácie a zamerania dôležitej časti obsahu relácií, stopáže relácií aj identického času, kedy sú relácie zaraďované do programu televíznych staníc.

Rádiožurnál, ktorý RTVS vysiela v programe Rádia Slovensko každý deň o 18. hodine, je s vyššie uvedenými televíznymi spravodajskými reláciami porovnateľný z hľadiska dôležitosti relácií na mediálnom trhu, tematizácie a zamerania dôležitej časti obsahu relácií a večerného času, kedy sú relácie zaraďované do programu.

Komisia si od spoločnosti Slovakia Online vyžiadala kvantitatívnu analýzu troch vyššie uvedených spravodajských relácií v obdobiach 15. októbra až 31. decembra 2012 a 1. januára až 31. decembra 2014 tak, aby mohla porovnať výskyt spravodajských výstupov, v ktorých figurovala politická strana Nová väčšina resp. NOVA a jej vtedajší predseda a poslanec NR SR Daniel Lipšic v jednotlivých spravodajských reláciách.³⁶ Slovakia Online eviduje podľa vypracovanej kvantitatívnej analýzy vo svojom archivačnom systéme pod kľúčovými slovami „NOVA“, „Daniel Lipšic“ a „D. Lipšic“ výskyt spravodajských príspevkov v jednotlivých obdobiach a reláciách nasledovne:

	15. 10. – 31. 12. 2012	1. 1. – 31. 12. 2014
Správy RTVS o 19. h	27	115
Rádiožurnál o 18. h	19	70
Televízne noviny o 19. h	25	83

Komisia konštatovala, že pomer spravodajských výstupov vysielaných vo všetkých troch reláciách, ako ich uvádza kvantitatívna analýza, je vzhľadom na rozsah dôležitých častí obsahu, ktoré sú podobné tematizáciou a zameraním, porovnateľný.

³⁶ Slovakia Online: Kvantitatívna mediálna analýza pre RTVS, príloha č. 13

3.3. Správne konania Rady pre vysielanie a retransmisiu

Rada pre vysielanie a retransmisiu je správny orgán, ktorý vykonáva štátnu reguláciu v oblasti rozhlasového a televízneho vysielania. Na základe vlastného monitoringu a podnetov, ktoré dostáva, posudzuje aj obsah vysielania a preskúmava a sankcionuje prípadné prehrešky proti platným zákonom.

Rada pre vysielanie a retransmisiu v rokoch 2012³⁷ a 2014³⁸ neviedla proti RTVS ani jedno správne konanie, ktoré by sa týkalo politickej strany Nová väčšina resp. NOVA.

³⁷ <http://www.rvr.sk/sk/spravy/index.php?aktualitaId=2006>

³⁸ <http://www.rvr.sk/sk/spravy/index.php?aktualitaId=2895>

4. Neutralita RTVS pri pozývaní hostí do relácií aktuálnej publicistiky s dôrazom na obdobie 15. 10. - 31. 12. 2012 a celý rok 2014 a politickú stranu Nová väčšina resp. NOVA

Hlavné relácie aktuálnej publicistiky, ktoré RTVS vysiela v Slovenskej televízii, sú Správy a komentáre a O 5 minút 12. Správy a komentáre vysiela RTVS v bežnej programovej štruktúre od pondelka do štvrtka na Dvojke po 21. h (vysielač čas sa od roku 2012 v tomto rámcovom čase viackrát posúval). Politickú diskusiu O 5 minút 12 vysiela RTVS v bežnej programovej štruktúre každú nedeľu na Jednotke o 11.55 h.

Hlavné relácie aktuálnej publicistiky, ktoré RTVS vysiela v Slovenskom rozhlase, sú Z prvej ruky a Sobotné dialógy. Z prvej ruky vysiela RTVS v bežnej programovej štruktúre každý pracovný deň v Rádiu Slovensko po skončení Rádiožurnálu o 12. h. Politickú diskusiu Sobotné dialógy vysiela RTVS v bežnej programovej štruktúre každú sobotu v Rádiu Slovensko o 12.12 h.

V období 15. októbra až 31. decembra 2012 bol pomer zástupcov vládnej strany Smer-SD a zástupcov opozície a z toho zástupcov politickej strany Nová väčšina resp. NOVA v hlavných reláciách aktuálnej publicistiky v Slovenskej televízii³⁹ a v Slovenskom rozhlase⁴⁰ nasledovný:

	Smer-SD	opozícia	z toho NOVA
STV (Správy a komentáre, O 5 minút 12)	31	33	0
SRo (Z prvej ruky, Sobotné dialógy)	23	21	1

V období 1. januára až 31. decembra 2014 bol pomer zástupcov vládnej strany Smer-SD a zástupcov opozície a z toho zástupcov politickej strany Nová väčšina resp. NOVA v hlavných reláciách aktuálnej publicistiky v Slovenskej televízii⁴¹ a v Slovenskom rozhlase^{42 43} nasledovný:

	Smer-SD	opozícia	z toho NOVA
STV (Správy a komentáre, O 5 minút 12)	77	84	4
SRo (Z prvej ruky, Sobotné dialógy)	84	85	4

³⁹ Štatistika účasti zástupcov politických strán v reláciách aktuálnej publicistiky RTVS Správy a komentáre a O 5 minút 12 v období 15.10. – 31. 12. 2012, príloha č. 14

⁴⁰ Štatistika účasti zástupcov politických strán v reláciách aktuálnej publicistiky RTVS Z prvej ruky a Sobotné dialógy v období 15.10. – 31. 12. 2012, príloha č. 15

⁴¹ Štatistika účasti zástupcov politických strán v reláciách aktuálnej publicistiky RTVS Správy a komentáre a O 5 minút 12 v období 1.1. – 31. 12. 2014, príloha č. 16

⁴² Štatistika účasti zástupcov politických strán v reláciách aktuálnej publicistiky RTVS Z prvej ruky a Sobotné dialógy v období 1.1. – 31. 12. 2014, príloha č. 17

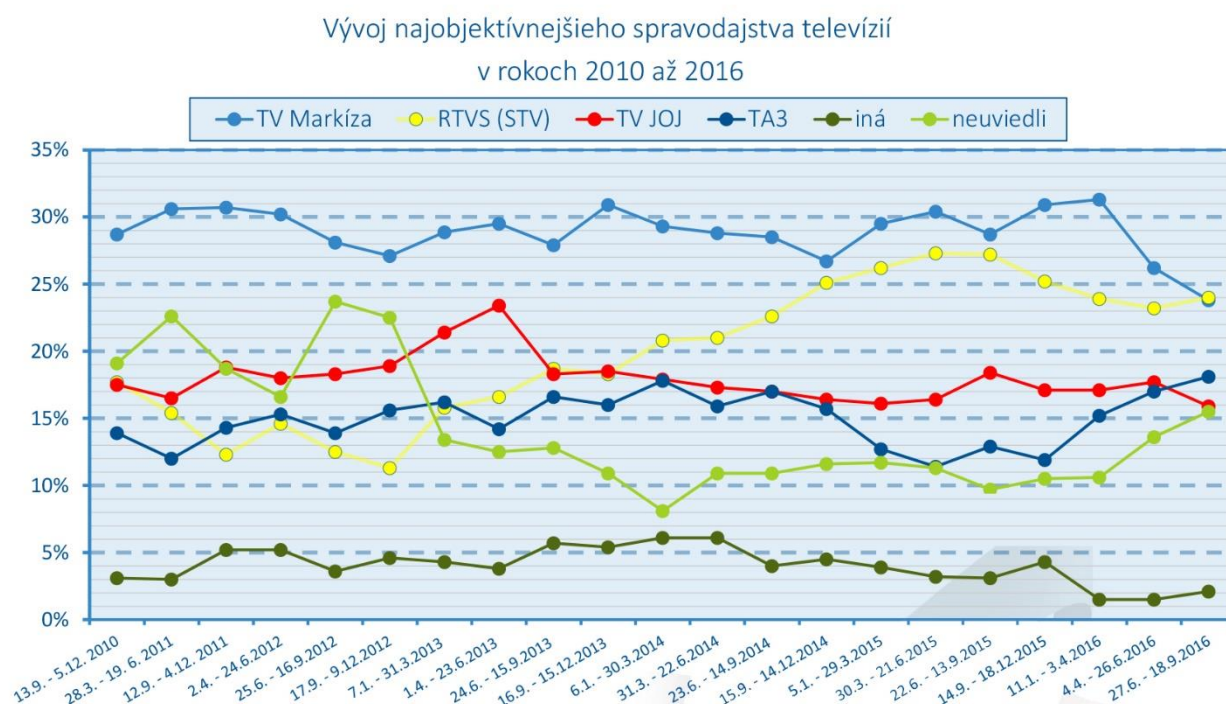
⁴³ Zoznam zástupcov politických strán, ktorí sa zúčastnili v reláciách aktuálnej publicistiky RTVS Z prvej ruky a Sobotné dialógy v období 1.1. – 31. 12. 2014, príloha č. 18

Zástupcovia politickej strany Nová väčšina / NOVA vystupovali v hlavných reláciách aktuálnej publicistiky v sledovaných obdobiach s týmito diskusnými partnermi a k týmto témam:

28. 11. 2012	Z prvej ruky	Jana Žitňanská (NOVA) Oľga Nachtmannová (Smer-SD)	štrajk učiteľov
12. 1. 2014	O 5 minút 12	Daniel Lipšic (NOVA) Igor Matovič (OĽANO) Richard Sulík (SaS) Pavol Frešo (SDKÚ-DS)	roztrieštenosť opozície, prezidentské voľby
16. 2. 2014	O 5 minút 12	Jozef Kollár (NOVA) Peter Kažimír (Smer-SD)	rast ekonomiky, lepší výber daní
18. 5. 2014	O 5 minút 12	Juraj Miškov (NOVA) Tomáš Malatinský (nom. Smer-SD)	energetická bezpečnosť
31. 5. 2014	Sobotné dialógy	J. Miškov (NOVA) – nahratý rozh. Ján Petrovič, šéf sekcie energetiky, min. hosp. – nahratý rozhovor Karol Hirman, Jozef Badida, energetickí analytici	Hrozí energetická kríza?
2. 6. 2014	Správy a komentáre	Jozef Kollár (NOVA) Vazil Hudák (Smer-SD)	vystúpenie z procedúry nadmerného deficitu
27. 6. 2014	Z prvej ruky	Juraj Miškov (NOVA) Tomáš Malatinský (nom. Smer-SD)	ceny energií, energetická bezpečnosť
12. 9. 2014	Z prvej ruky	Daniel Lipšic (NOVA) Ľubomír Petrák (Smer-SD)	vzdelanostný cenzus pre starostov a primátorov
13. 10. 2014	Z prvej ruky	Daniel Lipšic (NOVA) Anton Martvoň (Smer-SD)	justícia po personálnej výmene na najvyšších postoch

5. Dôveryhodnosť spravodajstva RTVS v období od 15. 10. 2012

Jedným z nástrojov na meranie a porovnávanie dôveryhodnosti spravodajských redakcií a ich výstupov na slovenskom mediálnom trhu je prieskum Najobjektívnejšie televízne spravodajstvo, ktorý na štvrťročnej báze dlhodobo vypracováva prieskumná agentúra Median SK. Agentúra Median SK sa od roku 2009 v trojmesačných cykloch pýta reprezentatívnej vzorky cca. 2000 respondentov otázku: Ktorá televízia má podľa Vás najobjektívnejšie spravodajstvo? Postavenie spravodajstva RTVS v tomto prieskume ukazuje graf:

Vnímanie objektivity spravodajstva RTVS v prieskume Najobjektívnejšie televízne spravodajstvo agentúry Median SK stúplo za štyri roky z 12,5 %, ako to zaznamenal prieskum so zberom dát v období 25. júna – 16. septembra 2012, na 24 %, ako to zaznamenal prieskum zverejnený 11. novembra 2016.⁴⁴ V prieskume zverejnenom 11. novembra 2016, dáta na ktorý zbierala prieskumná agentúra Median SK v období 27. júna – 18. septembra 2016, sa spravodajstvo RTVS po prvý raz za sedem rokov, odkedy Median SK prieskum Najobjektívnejšie televízne spravodajstvo pravidelne opakuje, umiestnilo vo vnímaní objektivity na slovenskom televíznom trhu na prvom mieste.

⁴⁴ Median SK: Tlačová správa MML Omnibus, Najobjektívnejšie televízne spravodajstvo, III. Kvartál 2016, 8. 11. 2016, príloha č. 19

Záver

Komisia na objasnenie nestrannosti spravodajstva RTVS, ktorú zriadil generálny riaditeľ RTVS rozhodnutím z 2. novembra 2016, preskúmala funkčnosť redakčného systému tvorby a editovania spravodajských príspevkov v redakciách spravodajstva RTVS ako celku, funkčnosť tohto redakčného systému a spravodajské výstupu tohto systému v obdobiach 15. októbra až 31. decembra 2012 a 1. januára až 31. decembra 2014 v súvislosti s obvineniami štyroch zamestnancov Sekcie spravodajstva, športu a publicistiky RTVS z možného nadržovania konkrétnej politickej strane a vnímanie spravodajských výstupov tohto redakčného systému publikom v období od 15. októbra 2012.

Na základe preskúmaných informácií komisia konštatovala, že rámce, ktoré určujú fungovanie redakčného systému v redakciách spravodajstva RTVS zaradených v Sekcii spravodajstva, športu a publicistiky sú vytvorené tak, aby spravodajstvo RTVS a jeho výstupy boli nestranné, nezaujaté a nezávislé.

Hierarchická organizácia redakcií spravodajstva RTVS a postup editovania a redigovania, ako sa uplatňujú v redakciách spravodajstva RTVS zaradených v SSŠP, zodpovedá bežným štandardom v obdobných mediálnych organizáciách na Slovensku aj v zahraničí. Systém je nastavený tak, aby sa predišlo možnosti, že by ktorákoľvek jedna osoba mohla svojvoľne manipulovať so spravodajstvom a spravodajskými výstupmi redakcií spravodajstva RTVS. Takzvaný „princíp štyroch očí“, keď súhlas na šírenie akéhokoľvek materiálu a akejkolvek informácie musia dať minimálne dvaja ľudia a ktorý sa v redakciách spravodajstva RTVS uplatňuje, je pri editovaní a redigovaní spravodajských výstupov svetovo uznávaný štandard.

RTVS a redakcie spravodajstva RTVS zaradené v SSŠP majú vytvorené základné systémy vnútornej kontroly a spätnej väzby. Pri preskúmaní tieto systémy nenaznačili porušenie neutrality spravodajstva RTVS. Spreneverenie sa princípom nestrannosti, nezaujatosti a nezávislosti nenaznačilo ani ďalšie preskúmanie v oblasti nástrojov ľudských zdrojov.

Na posilnenie systémov vnútornej kontroly a spätnej väzby komisia navrhuje generálnemu riaditeľovi RTVS vytvoriť stálu internú etickú komisiu, ktorá by preskúmavala prípadné podnety a sťažnosti programových pracovníkov a spolupracovníkov spravodajstva RTVS, ako je to zvykom v obdobných mediálnych organizáciách vo svete.

Pri preskúmaní materiálov, ktoré mohli viesť k narušeniu dôveryhodnosti spravodajstva RTVS, sa komisia zamerala na možný vplyv informácií zo zverejnených údajných prepisov SMS správ a e-mailov štyroch zamestnancov SSŠP s Gáborom Grendelom na nestrannosť, nezaujatosť a nezávislosť spravodajstva RTVS a spravodajských výstupov redakcií spravodajstva RTVS. Komisia konštatovala, že vzhľadom na osobný charakter zverejnenej údajnej korešpondencie aj na jej nejasný pôvod, nemá dôvod zaoberať sa samotnou komunikáciou a formou komunikátov, ale iba otázkami, ktoré mohli vzniknúť na základe tých komunikátov, ktoré by mohli byť predmetom verejného záujmu.

Komisia konštatovala, že podozrenia na možné narušenie nezáujatosti, nestrannosti a nezávislosti spravodajstva RTVS a spravodajských výstupov redakcií spravodajstva RTVS v súvislosti so zverejnenými údajnými prepismi SMS správ a e-mailov sú bezpredmetné.

Pri podrobnom preskúmaní všetkých spravodajských výstupov redakcií spravodajstva RTVS, ktoré RTVS vysielala v hlavných spravodajských reláciách Správy RTVS (na Jednotke o 19. h) a Rádiožurnál (v Rádiu Slovensko o 18. h) v obdobiach 15. októbra až 31. decembra 2012 a 1. januára až 31. decembra 2014 a v ktorých figurovala politická strana Nová väčšina resp. NOVA a jej vtedajší predseda a poslanec NR SR Daniel Lipšic, komisia neodhalila nijaké pochybnosti o nestrannosti, nezáujatosti a nezávislosti spravodajstva RTVS. Členovia komisie sa zhodli, že spravodajské výstupy, ktoré preskúmali, považujú za vyvážené.

Komisia zároveň vzala na vedomie, že pomer spravodajských výstupov v hlavných spravodajských reláciách Správy RTVS (na Jednotke o 19. h), Rádiožurnál (v Rádiu Slovensko o 18. h) a v porovnateľnej hlavnej spravodajskej relácii Televízne noviny (v TV Markíza o 19. h) v obdobiach 15. októbra až 31. decembra 2012 a 1. januára až 31. decembra 2014, v ktorých figurovala politická strana Nová väčšina resp. NOVA a jej vtedajší predseda a poslanec NR SR Daniel Lipšic, je vzhľadom na rozsah dôležitých častí obsahu, ktoré sú podobné tematizáciou a zameraním, porovnateľný.

Komisia konštatovala, že výskyt zástupcov politickej strany Nová väčšina resp. NOVA v reláciách aktuálnej publicistiky v RTVS v obdobiach 15. októbra až 31. decembra 2012 a 1. januára až 31. decembra 2014 bol primeraný dôležitosti strany Nová väčšina resp. NOVA a jej zástupcov v NR SR a témam, ktorým sa konkrétne relácie venovali. Komisia konštatovala, že neodhalila narušenie nestrannosti, nezáujatosti a nezávislosti spravodajstva RTVS.

Pri preskúmaní nestrannosti spravodajstva RTVS komisia prihliadla aj na to, že Rada pre vysielanie a retransmisiiu v rokoch 2012 a 2014 nevedla proti RTVS ani jedno správne konanie, ktoré by sa týkalo politickej strany Nová väčšina resp. NOVA.

Komisia vzala na vedomie, že dostupné prieskumy naznačujú, že dôveryhodnosť spravodajstva RTVS vo vnímaní publika stúpla a že v prieskume, ktorý 8. novembra 2016 zverejnila prieskumná agentúra Median SK, sa spravodajstvo RTVS po prvý raz za uplynulých sedem rokov dostalo na prvé miesto vo vnímaní objektivity. Trend stúpajúcej sledovanosti Správ RTVS, ako ho RTVS verejne prezentuje, naznačuje, že diváci spravodajstvo RTVS vyhľadávajú stále viac.

Na základe preskúmania, ktoré Komisia na objasnenie nestrannosti spravodajstva RTVS urobila, môže konštatovať, že redakčný systém tvorby a editovania spravodajských príspevkov v redakciách spravodajstva RTVS zaradených v SSŠP je funkčný a v obdobiach 15. októbra až 31. decembra 2012 a 1. januára až 31. decembra 2014 neutralita spravodajstva v prospech politickej strany NOVA resp. OĽANO-NOVA ovplyvnená nebola. V skúmaných prípadoch komisia nezistila nijaké porušenie princípov nezáujatosti, nestrannosti a nezávislosti.

Zoznam príloh

1. Rozhodnutie generálneho riaditeľa Rozhlasu a televízie Slovenska, IP 50/2016
2. Štatút komisie na objasnenie neustrannosti spravodajstva RTVS
3. Otvorený list poslanca NR SR Antona Hrnka generálnemu riaditeľovi RTVS; 20. 10. 2016
4. List riaditeľa SSŠP RTVS Lukáša Dika Rade RTVS; 25. 10. 2016
5. Priebežná informácia o činnosti komisie po zasadnutí 10. 11. 2016
6. Priebežná informácia o činnosti komisie po zasadnutí 16. 11. 2016
7. Priebežná informácia o činnosti komisie po zasadnutí 28. 11. 2016
8. Predbežná správa o zisteniach komisie
9. Organizačná štruktúra RTVS, účinnosť od 1. 12. 2012
10. Horváth, Andrej: „Slovensko prehralo arbitráž“, Správy RTVS, 8. 12. 2012
11. Katuška, Michal: „Slovensko prehralo arbitráž s poisťovňou Union“, Rádiožurnál, 8. 12. 2012
12. „LIPŠIČ: Vyzval Smer, aby prehratú arbitráž zaplatil z vlastného“, SITA, 8. 12. 2012
13. Slovakia Online: Kvantitatívna mediálna analýza pre RTVS
14. Štatistika účasti zástupcov politických strán v reláciách aktuálnej publicistiky RTVS Správy a komentáre a O 5 minút 12 v období 15.10. – 31. 12. 2012
15. Štatistika účasti zástupcov politických strán v reláciách aktuálnej publicistiky RTVS Z prvej ruky a Sobotné dialógy v období 15.10. – 31. 12. 2012
16. Štatistika účasti zástupcov politických strán v reláciách aktuálnej publicistiky RTVS Správy a komentáre a O 5 minút 12 v období 1.1. – 31. 12. 2014
17. Štatistika účasti zástupcov politických strán v reláciách aktuálnej publicistiky RTVS Z prvej ruky a Sobotné dialógy v období 1.1. – 31. 12. 2014
18. Zoznam zástupcov politických strán, ktorí sa zúčastnili v reláciách aktuálnej publicistiky RTVS Z prvej ruky a Sobotné dialógy v období 1.1. – 31. 12. 2014
19. Median SK: Tlačová správa MML Omnibus, Najobjektívnejšie televízne spravodajstvo, III. Kvartál 2016, 8. 11. 2016